

Eksamen HSASO20118, med sensorveiledning, 24. oktober 2018

Kandidaten skal velge å besvare kun **enten oppgave 1 eller oppgave 2**, med tilhørende deloppgaver (a, b og c).

Ved vurdering av den enkelte besvarelse, veier hver deloppgave like mye. Hver deloppgave må være besvart til et faglig minimum av E eller bedre for at eksamen skal bestås. En samlet vurdering av deloppgavene legges til grunn for karakterfastsettelsen.

Oppgave 1

Situasjonsbeskrivelse:

Petter er 38 år og har om to måneder sonet ferdig en dom på 12 år i Halden fengsel, for grov voldtekt av et barn på 13 år, et tilfelle av alvorlig legemsbeskadigelse og for kjøring i ruspåvirket tilstand. Han ble i dommen fratatt førerretten og må avlegge ny førerprøve for å få førerkortet tilbake.

Før soning ruset Petter seg på hasj og amfetamin. Han har gjennomført et rusmestringsprogram mens han har sonet. Petter har også gjennomført sinnemestringsprogrammet som tilbys i Halden fengsel.

Petter har tidligere gjennomført to år på videregående skole, tømrerlinjen. Han droppet imidlertid ut av videregående skole før han startet på lærlingperioden. Han har ikke mye arbeidserfaring, men har jobbet to år som pizzabud og har jobbet en periode som vikar i en barnehage. Han trivdes godt med begge disse jobbene.

Petter har under soning forbedret karakterene i to av yrkesfagene sine. Han er imidlertid usikker på om tømrer er det rette valget for ham, siden han i perioder sliter med ryggsmertor etter en motorsykkelulykke. Petter har ikke ønsket å ha kontakt med NAV under soningen, men uttrykker nå et sterkt ønske om å komme i gang med et nytt og rusfritt liv og ønsker å få bistand fra NAV til å komme i arbeid når han løslates.

Du er Petters veileder i NAV og har fått ansvaret for å veilede og bistå Petter tilbake i arbeid igjen.

Oppgave 1 a Redegjør for arbeidsrettet brukermethodikk i NAV (i pensum også kalt brukerrettet arbeidsmethodikk). Ta utgangspunkt i situasjonsbeskrivelsen og gi eksempler knyttet til Petters situasjon.

Oppgave 1 b Du er Petters veileder på NAV. Redegjør for begrepet brukermethodvirkning og gi eksempler på hvordan Petter kan medvirke i de ulike fasene i arbeidsrettet brukeroppfølgning.

Oppgave 1 c Drøft hvilke etiske og faglige utfordringer du ser for deg i dette arbeidet.

Sensorveiledning:

symbol	betegnelse	generell, ikke fagspesifikk beskrivelse av vurderingskriterier
A	fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Kandidaten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet.
B	meget god	Meget god prestasjon. Kandidaten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet.
C	god	Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Kandidaten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene.
D	nokså god	En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Kandidaten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet.
E	tilstrekkelig	Prestasjonen tilfredsstillende minimumskravene, men heller ikke mer. Kandidaten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.
F	ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstillende de faglige minimumskravene. Kandidaten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.

Ved vurdering av den enkelte besvarelse, veier hver deloppgave like mye. Hver deloppgave må være besvart til et faglig minimum av E eller bedre for at eksamen skal bestås.

Vurdering av besvarelse, alternativ 1:

For å oppnå karakteren A:

Kandidaten gjør godt rede for arbeidsrettet brukermethodikk ved å knytte situasjonsbeskrivelsen opp mot metodikken og vektlegger brukermedvirkningens betydning i metodikken. Kandidaten ser seg tydelig som Petters NAV-veileder og er åpenbart bevisst sin rolle i prosessen.

Denne kandidaten har svært god kunnskap om at brukermedvirkning kan foregå på ulike nivåer, og redegjør meget godt for ulike grader av brukermedvirkning. Kandidaten kan gi flere eksempler på ulike grader av brukermedvirkning, selv om dette ikke er et krav. Kandidaten kan også knytte brukermedvirkning til anerkjennelsesteori, selv om dette er ikke et krav.

Kandidaten vektlegger sterkt betydningen av at Petter er ekspert på sitt eget liv. Dersom det i tillegg skisseres modeller for vurdering av innsatsområde, har kandidaten benyttet ekstra litteratur i tillegg til pensum, noe som i så fall betyr selvstendighet og fremragenhet i forståelse av metodikken. Dette er imidlertid ikke et krav. Kandidaten viser også god forståelse for hvordan en behovsvurdering gjennomføres, og kan også vise til hvordan utfallet av en behovsvurdering kan gi bruker rett til en mer omfattende arbeidsevnevurdering. Kandidaten har kunnskap om hvordan brukermedvirkning kan ivaretas på individnivå, ved å f.eks. berøre egenvurdering som en viktig del av kartleggingsarbeidet (arbeidsevnevurderingen). Kandidaten kan vise til hvordan benytte løsningskapende samtaler til å involvere brukere i oppfølgingsarbeidet for å øke graden av arbeidsmotivasjon og ressursfokus, men dette ikke er et krav. Besvarelsen er fremragende dersom kandidaten også trekker inn brukermedvirkning i et anerkjennelsesteoretisk perspektiv.

Kandidaten kan vise til flere faglige og etiske utfordringer, (f.eks. behov for tid til å etablere tillit, utfordringer når det gjelder straffedømte og arbeidsinkludering, mangelfulle opplysninger, egne holdninger i arbeidet med Petter, egen usikkerhet/frykt e.l.) Kandidaten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet.

For å oppnå karakteren C:

Kandidaten gjør rede for flere av elementene i brukerrettet arbeidsmetodikk og kan gi eksempler ved å knytte elementene opp mot situasjonsbeskrivelsen. Kandidaten kjenner til at brukere som etter en behovsvurdering vil kunne ha vansker med å komme i arbeid, har rett på å få gjennomført en arbeidsevnevurdering og at en viktig del av arbeidsevnevurderingen er egnevurderingen. Kandidaten viser hvordan arbeidsevnen ligger i «mulighetsrommet», altså mellom individets ressurser og barrierer og omgivelsenes krav og forventninger, men det er ikke et krav at disse begrepene brukes. Kandidaten kan nevne aktuelle individforhold og omgivelsesforhold.

Denne kandidaten har kunnskap om at brukermedvirkning kan foregå på minimum to nivåer (individ og system), og kan gi et eller flere eksempler på ulike grader av brukermedvirkning, men dette er ikke et krav. Kandidaten kjenner til hvordan brukermedvirkning kan ivaretas på individnivå, ved å f.eks. berøre egnevurdering som en viktig del av kartleggingsarbeidet (arbeidsevnevurderingen). Kandidaten kan vise til hvordan benytte elementer fra løsningsskapende samtaler til å involvere brukere i oppfølgingsarbeidet for å øke graden av arbeidsmotivasjon og ressursfokus, men dette er ikke et krav.

Kandidaten kan vise til noen faglige og etiske utfordringer, (f.eks. behov for tid til å etablere tillit, utfordringer når det gjelder straffedømte og arbeidsinkludering, mangelfulle opplysninger, egne holdninger i arbeidet med Petter, egen usikkerhet/frykt e.l.)

Besvarelsen er jevnt god og kandidaten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene.

Grensen mellom E og F:

Kandidaten kjenner til betydningen av å vurdere/kartlegge brukers arbeidsevne opp mot muligheter og hindringer i miljøet som kan gjøre deltakelse i arbeidslivet vanskelig. Kandidaten kjenner fokuset på arbeid, selv om beskrivelsen av dette kan være mangelfull. Kandidaten kjenner til at NAV skal vurdere brukers bistandsbehov og at dette skal resultere i en innsatsgruppe som sier noe om hvilket behov bruker har for oppfølging fra NAV.

Kandidaten viser minimum et eksempel på hvordan brukermedvirkning kan ivaretas på individnivå, med utgangspunkt i situasjonsbeskrivelsen, men den teoretiske forankringen er svak. Besvarelsen tilfredsstillende minimumskravene til kunnskap om brukermedvirkning.

Kandidaten kan vise til minst en faglig eller etisk utfordringer, (f.eks. behov for tid til å etablere tillit, utfordringer når det gjelder straffedømte og arbeidsinkludering, mangelfulle opplysninger, egne holdninger i arbeidet med Petter, egen usikkerhet/frykt e.l.)

Samlet sett, viser kandidaten noe kunnskap om de spørsmål som skal besvares, men det er klare mangler og svak teoretisk forankring.

Oppgave 2

Sosialhjelpsvedtak som utgangspunkt for oppgave 2:

NAV-kontoret i Fredrikstad

Guri Andersen
Bråstopptoppen 111
1605 Fredrikstad

F.nr. 221080 12345

Saksnummer:	NAV-veileder:	Dato:
12345	Kåre Kåresen	23.10.18

MELDING OM VEDTAK ØKONOMISK SOSIALHJELP

SØKNADEN GJELDER:

Søknad datert 20.10.18, hvor du søker om å få dekket: livsopphold for deg og din datter frem til du mottar barnetrygd 31.10.18, opphold på SPA-hotell med venninner i november med en kostnad på kr. 4200,- og stønad til ridekurs til din datter på kr. 3500,-.

PERSONALIA:

Du er født 22.10.80 og har hovedansvaret for en datter, født 07.07.2006, som bor hos deg. Du opplyser om at dere bor i en fem-roms leilighet, hvor husleien er på kr. 15 100,- pr. mnd., inklusive strøm.

OPPLYSNINGER I SAKEN:

I telefonsamtale 20.10.18, opplyser du at du har en fast 100% stilling i Fredrikstad kommune som vernepleier. Du opplyser at inntekten din pleier å være tilstrekkelig til å dekke de faste utgiftene du har og at du med et par unntak hvor du har fått innvilget økonomisk sosialhjelp til å dekke strøm og forsikring, aldri tidligere har vært i behov av sosialhjelp.

Du forteller nå at du den 19. oktober benyttet deg av et godt pakke-tilbud på Elkjøp og derfor har gått til innkjøp av vinskåp, lydplanke og robot-støvsuger for til sammen kr. 15 000,-. Du har ikke mottatt varene ennå. Du bekrefter at du er klar over at Elkjøp har 50 dagers «åpent

kjøp-garanti», og at du vet at du har mulighet for å heve kjøpet og få tilbake pengene, men sier at du virkelig trenger disse varene nå og håper NAV vil innvilge sosialhjelp.

Du opplyser i samme telefonsamtale at du i tillegg til innkjøp på Elkjøp har betalt husleien på kr. 15 100,- for november, kjøpt en del mat og klær til din datter og at du nå kun har 300,- på konto frem til utbetaling av barnetrygd den 31.10.18. Du opplyser om at du har en privat bidragsavtale med din datters far, og at du mottar barnebidraget den siste datoen hver mnd. Du har dokumentert din økonomiske situasjon med lønnslipp for oktober, på netto utbetalt lønn på kr. 28 500,-, levert dokumentasjon på bidragsavtale pålydende kr. 3050,- i månedlig bidrag, levert kvittering for betalt husleie på kr. 15 100,- for november og kvittering fra Elkjøp på kjøp av vinskap, lydplanke og robotstøvsuger på til sammen kr. 15 000,-. Du har også levert saldoutskrift som bekrefter at du har kr. 300,- på kontoen din. Du opplyser at du har noe mat hjemme, men at dette ikke er nok til at du og din datter vil klare dere frem til 31.10.18.

Du opplyser i samme telefonsamtalen 20.10.18., at din datter har et stort ønske om å starte med ridning sammen med sine to beste venninner og at venninnene allerede har meldt seg på et ti-timers ridekurs på «Kari og Elins rideskole» i Fredrikstad. Prisen på et 10 timers ridekurs er kr. 3500,-, et beløp som bekreftes på rideskolens nettside. Oppstart av ridekurset er 25.10.18, og beløpet må betales før oppstart.

Du opplyser i samme telefonsamtale at du er sliten og derfor ønsker å reise på SPA-hotell i Strömstad sammen med dine venninner første helgen i november. Total kostnad for en helg med hotell, mat og spa-behandlinger koster kr. 4250,-. Dette har du dokumentert med en brosjyre fra hotellet.

NAV har gjort en henvendelse på generelt grunnlag til Elkjøp, og fått informasjon om at det vanligvis vil ta en uke før penger refunderes og er inne på kundens konto, når kjøp heves.

ØKONOMISK BEREGNING:

Ved behandling av søknaden er følgende inntekter og utgifter pr. mnd. lagt til grunn:

Inntekter november:

Lønn, utbetalt 12.10.18:	kr.	28 500,-
Barnetrygd, utbetalt 31.10.18:	kr.	1 940,-
Barnebidrag, utbetalt 31.10.18	kr.	3 050,-
<hr/>		
Samlet inntekt	kr.	33 500,-

Utgifter november:

Husleie inkl. strøm	kr.	15 100,-
Livsopphold, voksen	kr.	6 050,-
Livsopphold, barn	kr.	3 950,-
<hr/>		
Samlet utgifter	kr.	25 100,-

Differanse:

Samlet inntekter kr. 33 500,-

Samlet utgifter kr. 25 100,-

Differanse disponibelt november: kr. 8 400,-

VÅR VURDERING AV SØKNADEN:

Søknad om hjelp til livsopphold for deg og din datter for perioden frem til du mottar barnetrygd og bidrag, er vurdert etter lov om sosiale tjenester i NAV § 18 og innvilges. Det er lagt vekt på at hjelp i denne situasjonen skal dekke de nødvendige utgiftene for en kort periode, i påvente av utbetaling av barnetrygd og bidrag.

Søknad om stønad til ridekurs for din datter innvilges med kr. 3500,- etter § 18 i lov om sosiale tjenester i NAV. Jeg mener som din veileder at inntekten din er mer enn nok tilstrekkelig til at du egentlig kan dekke dette selv, men beløpet innvilges allikevel til tross for at jeg mener du har gjort grove feildisponeringer.

Søknad om opphold på SPA-hotell med venninner første helgen i november, på kr. 4200,-, er vurdert etter § 18 og avslås. Du har høy nok inntekt til å dekke dette selv!

VEDTAKET:**Etter Lov om sosiale tjenester i NAV § 18:**

Avslås søknad om opphold på SPA-hotell med venninner.

Etter Lov om sosiale tjenester i NAV § 18:

Innvilges livsopphold på kr. 1000,-.

Innvilges stønad til ridetimer på kr. 3500,-.

Etter Lov om sosiale tjenester i NAV § 17:

Innvilges råd og veiledning. Du innkalles til samtale 30.10.18 kl. 10:00.

Hjelp til supplerende livsopphold og stønad til ridekurs gis som bidrag etter § 21 i Lov om sosiale tjenester i NAV. Etter avtale med deg, overføres hjelpen til din konto. Se utbetalingsplan.

VILKÅR:

I henhold til lov om sosialtjenester i NAV § 20, kan det settes vilkår for tildeling av økonomisk stønad. Det settes i denne sak vilkår om at du må ta kontakt med Elkjøp for å få hevet kjøpet av komfyr, vinskapp, lydplanke og støvsuger før livsopphold utbetales den 25.10.18. Formålet med vilkåret er at du så raskt som mulig blir selvhjulpen.

Det settes ikke vilkår for stønad til ridetimer.

UTBETALINGSPLAN:

Beløp	Hva beløpet gjelder	Utbetalingsdato	Utbetales til	Periode utbetalingen gjelder for
1000,-	Livsopphold	25.10.18	Guri Andersen 1040.12.12345	
3500,-	Ridetimer	25.10.18	Guri Andersen 1040.12.12345	

KLAGEADGANG:

Dersom du ikke er enig i vedtaket vil det være mulig for deg å legge inn en klage jfr. lov om sosiale tjenester i NAV § 47. Klagefristen er på tre uker fra du mottok vedtaket, jfr. forvaltningsloven § 29.

Klagen må leveres til ditt lokale NAV-kontor, i ditt tilfelle er dette:

NAV Fredrikstad:

Postboks 574

1703 Sarpsborg

Dersom klagen ikke imøtekommes sendes saken videre til Sivilombudsmannen som klageinnsats. Om det er nødvendig vil du kunne få hjelp til å formulere en klage. I klagen må du fremstille hva du er uenig i og hvilken endring du ønsker, med begrunnelse. Klagen må være undertegnet av den som klager.

Ole Olsen

Beslutter/leder NAV Fredrikstad

Veileder NAV Fredrikstad

Oppgave 2 a

Du har ansvar for å godkjenne sosialhjelpsvedtak ved et NAV-kontor. I dette vedtaket ser du en del feil/mangler som må omarbeides. Redegjør for hva du mener bør omarbeides og begrunn hvorfor!

OBS! Du skal *ikke* levere inn et nytt, omarbeidet vedtak. Du skal kun redegjøre for hva som er feil/mangler med begrunnelse for hva som bør omarbeides.

Oppgave 2 b

Redegjør for hva du forstår med faglig skjønn og gi eksempler på hvordan du kan utøve faglig skjønn i et sosialhjelpsvedtak. Bruk vedtaket som et eksempel.

Oppgave 2 c

I noen tilfeller når det settes vilkår i sosialhjelpssaker, handler vilkåret om at søker må møte til en samtale. I noen samtaler kan du møte ufrivillige klienter.

Forestill deg at du skal gjennomføre en samtale med en ufrivillig klient. Redegjør for hva du forstår med ufrivillig klient og drøft utfordringer knyttet til løsnings-skapende samtaler med ufrivillige klienter.

SENSORVEILEDNING ALTERNATIV 2:

I alternativ 2, er følgende feil/mangler lagt inn:

1. Avslag opphold SPA-hotell kun etter § 18, ikke også vurdert etter § 19.
2. Opplysning om at det er gitt råd og veiledning jfr. lov om sosiale tjenester i NAV §17, og at det kalles inn til samtale, men det informeres ikke om hva slags råd og veiledning som er gitt, eller fremmøtested.
3. Det er satt vilkår etter § 20, men det sies ikke noe om hvilke konsekvenser det får hvis vilkår brytes.
4. Det er lagt inn veileders egne «synsinger» i vurderingen.
5. Manglende individuell og konkret vurdering når hjelp til Rideskole innvilges, får ikke frem barneperspektivet.
6. Det er ikke lagt inn hvilke perioder bidrag gjelder for.
7. Feil klageorgan i klagetekst, skal være Fylkesmannen og ikke Sivilombudsmannen.

Veiledende «korrekt» sosialhjelpsvedtak som utgangspunkt for alternativ B:

NAV-kontoret i Fredriksborg

Guri Andersen
Bråstopptoppen 111
1605 Fredrikstad

F.nr. 221080 12345

Saksnummer:	NAV-veileder:	Dato:
12345	Kåre Kåresen	23.10.18

**MELDING OM VEDTAK
ØKONOMISK SOSIALHJELP**

SØKNADEN GJELDER:

Søknad datert 20.10.18, hvor du søker om å få dekket: livsopphold for deg og din datter frem til du mottar barnetrygd 31.10.18, opphold på SPA-hotell med venninner i november med en kostnad på kr. 4200,- og stønad til ridekurs til din datter på kr. 3500,-.

PERSONALIA:

Du er født 22.10.80 og har hovedansvaret for en datter, født, 07.07.2006, som bor hos deg. Du opplyser om at dere bor i en fem-roms leilighet, hvor husleien er på kr. 15 100,- pr. mnd., inklusive strøm.

OPPLYSNINGER I SAKEN:

I telefonsamtale 20.10.18, opplyser du at du har en fast 100% stilling i Fredrikstad kommune som vernepleier. Du opplyser at inntekten din pleier å være tilstrekkelig til å dekke de faste utgiftene du har og at du med et par unntak hvor du har fått innvilget økonomisk sosialhjelp til å dekke strøm og forsikring, aldri tidligere har vært i behov av sosialhjelp.

Du forteller nå at du den 19. oktober benyttet deg av et godt pakke-tilbud på Elkjøp og derfor har gått til innkjøp av vinskåp, lydplanke og robot-støvsuger for til sammen kr. 15 000,-. Du har ikke mottatt varene ennå. Du bekrefter at du er klar over at Elkjøp har 50 dagers «åpent

kjøp-garanti», og at du vet at du har mulighet for å heve kjøpet og få tilbake pengene, men sier at du virkelig trenger disse varene nå og håper NAV vil innvilge sosialhjelp.

Du opplyser i samme telefonsamtale at du i tillegg til innkjøp på Elkjøp har betalt husleien på kr. 15 100,- for november, kjøpt en del mat og klær til din datter og at du nå kun har 300,- på konto frem til utbetaling av barnetrygd den 31.10.18. Du opplyser om at du har en privat bidragsavtale med din datters far, og at du mottar barnebidraget den siste datoen hver mnd. Du har dokumentert din økonomiske situasjon med lønsslipp for oktober, på netto utbetalt lønn på kr. 28 500,-, levert dokumentasjon på bidragsavtale pålydende kr. 3050,- i månedlig bidrag, levert kvittering for betalt husleie på kr. 15 100,- for november og kvittering fra Elkjøp på kjøp av vinskap, lydplanke og robotstøvsuger på til sammen kr. 15 000,-. Du har også levert saldoutskrift som bekrefter at du har kr. 300,- på kontoen din. Du opplyser at du har noe mat hjemme, men at dette ikke er nok til at du og din datter vil klare dere frem til 31.10.18.

Du opplyser i samme telefonsamtalen 20.10.18., at din datter har et stort ønske om å starte med ridning sammen med sine to beste venninner og at venninnene allerede har meldt seg på et ti-timers ridekurs på «Kari og Elins rideskole» i Fredrikstad. Prisen på et 10 timers ridekurs er kr. 3500,-, et beløp som bekreftes på rideskolens nettside.

Du opplyser i samme telefonsamtale at du er sliten og derfor ønsker å reise på Spa-hotell med dine venninner første helgen i november. Total kostnad for en helg med hotell, mat og spa-behandlinger koster kr. 4250,-.

Veileder har gjort en henvendelse på generelt grunnlag til Elkjøp, og fått informasjon om at det vanligvis vil ta en uke før penger refunderes og er inne på kundens konto.

ØKONOMISK BEREGNING:

Ved behandling av søknaden er følgende inntekter og utgifter pr. mnd. lagt til grunn:

Inntekter november:

Lønn, utbetalt 12.10.18:	kr.	28 500,-
Barnetrygd, utbetalt 31.10.18:	kr.	1 940,-
Barnebidrag, utbetalt 31.10.18	kr.	3 050,-
<hr/>		
Samlet inntekt	kr.	33 500,-

Utgifter november:

Husleie inkl. strøm	kr.	15 100,-
Livsopphold, voksen	kr.	6 050,-
Livsopphold, barn	kr.	3 950,-
<hr/>		
Samlet utgifter	kr.	25 100,-

Differanse:

Samlet inntekter	kr.	33 500,-
Samlet utgifter	kr.	25 100,-
<hr/>		
Differanse disponibelt november:	kr.	8 400,-

VÅR VURDERING AV SØKNADEN:

Det er gjort en konkret og individuell vurdering av din søknad og søknad om hjelp til livsopphold for deg og din datter for november, er vurdert etter lov om sosiale tjenester i NAV § 18. Det kommer av lov om sosiale tjenester i NAV at de som ikke kan sørge for sitt livsopphold gjennom arbeid eller ved å gjøre andre økonomiske rettigheter gjeldende, har krav på tjenester etter loven. Du har valgt å benytte kr. 15 000,- av din lønn til innkjøp av vinskap, lydplanke og robotstøvsuger på Elkjøp, fremfor å benytte disse midlene til livsopphold for deg og din datter. Det er derfor NAV sin vurdering at du kan benytte deg av muligheten for å heve kjøpet, og på denne måten utnytte andre muligheter for å være selvforsørget. I følge opplysninger fra Elkjøp, vil det imidlertid kunne ta en ukes tid før pengene for kjøpet er returnert din konto. Du har dokumentert at du pr. i dag kun har kr. 300,- på konto. Du vurderes derfor å være i en situasjon at du i perioden frem mot utbetaling av barnetrygd og bidrag befinner deg i en nødsituasjon hvor du ikke kan sørge for ditt og din datters livsopphold. Loven sier at hjelp i en nødssituasjon skal dekke de nødvendige utgifter i en kort periode, for eksempel i påvente av forestående utbetaling etter denne bestemmelsen eller andre lover eller ordninger. Med bakgrunn i at du har 300 kr. på konto og noe mat hjemme, vurderes det som ikke åpenbart urimelig at det vil være tilstrekkelig med livsopphold på kr. 1000,- til innkjøp av nødvendig mat og drikke, frem til utbetaling av barnetrygd og bidrag, 31.10.18.

Søknad om opphold på SPA-hotell i november, er vurdert etter lov om sosiale tjenester i NAV § 18. Loven sier at de som ikke kan sørge for sitt livsopphold gjennom arbeid eller ved å gjøre gjeldende økonomisk rettigheter, har krav på økonomisk stønad. Loven sier også at stønaden bør ta sikte på å gjøre vedkommende selvhjulpel. Det kommer av lov om sosiale tjenester i NAV at økonomisk sosialhjelp er en subsidiær ytelse, noe som innebærer at alle andre muligheter til selvforsørgelse må forsøkes gjøres gjeldende før sosialhjelp vurderes. Sosialhjelp skal dekke utgifter til livsnødvendigheter. Vår vurdering er at opphold på SPA-hotell ikke kommer inn under livsoppholdsbegrepet. NAV kan i særlige tilfeller, selv om vilkårene i § 18 ikke er tilstede, yte økonomisk hjelp etter lovens § 19, til personer som trenger det for å kunne overvinne eller tilpasse seg en vanskelig livssituasjon. Det fremkommer ikke opplysninger i saken som beskriver en slik situasjon og § 19 vurderes derfor ikke å komme til anvendelse. NAV vurderer at med refundert beløp fra Elkjøp, samt inntekten du har for november, vil være tilstrekkelig til at du selv kan betale opphold på SPA-hotell selv.

Dette vedtaket har vurderinger i forhold til ytelser til din datter. Barn og unge skal sikres en trygg oppvekst og kunne delta i alminnelige skole- og fritidsaktiviteter, uavhengig av om foreldrene har en vanskelig økonomi. Det er foretatt en individuell vurdering av din datters situasjon og for å ivareta din datters muligheter for å delta på fritidsaktivitet sammen med sine venninner, innvilges søknad om stønad til ridekurs for din datter med kr. 3500,- etter §18

i lov om sosiale tjenester i NAV. Det er også vektlagt i vurderingen at oppstart på ridekurset avhenger av at beløpet for ridekurset må betales før oppstart.

VEDTAK:

Etter Lov om sosiale tjenester i NAV §§ 18 og 19:

Avslås søknad om opphold på SPA-hotell.

Etter Lov om sosiale tjenester i NAV § 18:

Innvilges livsopphold på kr. 1000,-.

Innvilges stønad til ridekurs på kr. 3500,-.

Etter Lov om sosiale tjenester i NAV § 17:

Innvilges råd og veiledning. Du innkalles derfor til samtale 30.10.18 kl. 10:00, ved NAV Fredriksborg. NAV vil tilby deg økonomisk råd og veiledning, som for eksempel bistand til å sette opp månedlig budsjett. Du kan møte opp i ventesonen i 2. etasje, og vil bli møtt der av din veileder. Dersom timen ikke skulle passe, er det fint hvis du så raskt som mulig tar kontakt med din veileder på tlf. 55 55 33 33, så vil vi finne et annet tidspunkt.

Stønad til livsopphold og stønad til ridekurs gis som bidrag etter § 21 i Lov om sosiale tjenester i NAV. Etter avtale med deg, overføres hjelpen til din konto. Se utbetalingsplan.

VILKÅR:

I henhold til lov om sosialtjenester i NAV § 20, kan det settes vilkår for tildeling av økonomisk stønad. Sosialhjelp skal være en subsidiær og midlertidig ytelse, noe som innebærer at alle andre muligheter til å forsørge seg selv skal være prøvd før sosialhjelp utbetales. Før supplerende sosialhjelp utbetales, må du ta kontakt med Elkjøp for å benytte deg av «åpent kjøp-garantien» og heve kjøpet av vinskap, lydplanke og robotstøvsuger før ivsoppholdet utbetales den 25.10.18. Formålet med vilkåret er å sikre at du benytter alle muligheter for å være økonomisk selvhjulpen og ivaretar dine økonomiske forpliktelser selv. Du kan bekrefte at kjøpet er hevet ved å levere dokumentasjon på dette.

Dersom du ikke benytter deg av muligheten for å heve kjøpet, og på denne måten bidrar til å øke dine muligheter for selv å forsørge deg og din datter, vil stønaden til supplerende livsopphold kunne stanses eller reduseres.

Det settes ikke vilkår for stønad til ridekurs.

UTBETALINGSPLAN

Beløp	Hva beløpet gjelder	Utbetalingsdato	Utbetales til	Periode utbetalingen gjelder for
1000,-	Supplerende livsopphold, nødhjelp	25.10.18	Guri Andersen 1040.12.12345	25.10.-30.10.18
3500,-	Ridekurs	25.10.18	Guri Andersen 1040.12.12345	Høst 2018

Klageadgang

Dersom du ikke er enig i vedtaket vil det være mulig for deg å legge inn en klage jfr. lov om sosiale tjenester i NAV § 47. Klagefristen er på tre uker fra du mottok vedtaket, jfr. forvaltningsloven § 29.

Klagen må leveres til ditt lokale NAV-kontor, i ditt tilfelle er dette:

NAV Fredriksborg:

Postboks 574

1703 Fredriksborg

Dersom klagen ikke imøtekommes sendes saken videre til Fylkesmannen i Østfold som klageinnsats. Om det er nødvendig vil du kunne få hjelp til å formulere en klage. I klagen må du fremstille hva du er uenig i og hvilken endring du ønsker, med begrunnelse. Klagen må være undertegnet av den som klager.

Ole Olsen

Beslutter/leder NAV Fredriksborg

Veileder NAV Fredriksborg

OPPGAVE 2:

For å oppnå karakteren A:

Kandidaten redegjør for de fleste feil/mangler i vedtaket og gir gode begrunnelser for hvorfor disse punktene bør endres. Kandidaten kan også komme med ytterligere forslag til andre forbedringer, for eksempel når det gjelder språk, men dette er ikke et krav. Begrunnelsene har klar forankring i teori og lovverk.

Kandidaten redegjør for flere kjennetegn på faglig/profesjonelt skjønn og kan vise god forståelse for rammene for utøvelse av skjønn. Kandidaten har flere synspunkter på hvordan faglig skjønn kan utøves i et sosialhjelpsvedtak. Kandidaten kan vise kunnskap om at faglig skjønn utøves fra det øyeblikket det mottas en søknad om sosialhjelp i fh.t om bruker har rett til hjelp, hvor mye og hvor lenge. Kandidaten kan vise til at det i sosialhjelpsvedtak utøves faglig skjønn knyttet til enkeltpersoners behov og særlig knyttet til barns behov dersom barn er involvert, for eksempel i forhold til innvilgelse av ridekurs til barnet i situasjonsbeskrivelsen. Kandidaten kan også ha vist faglig skjønn i f.h.t. hva som skal til for at sosialhjelpsmottakeren skal komme ut i arbeid og bli selvforsørget, for eksempel i form av de vilkår som er satt.

Denne kandidaten har svært god kunnskap om at ufrivillige klienter er klienter som føler seg tvunget eller presset til å møte en profesjonell, og at ufrivillige klienter som regel er i en besøkerrelasjon til den profesjonelle. Kandidaten drøfter flere utfordringer knyttet til dette, f.eks. utfordringer knyttet til å forholde seg til sinne og negativ innstilling, å lytte etter hvem/hva som er viktig, å formulere mål når det andre som har presset/dømt klienten til å møte. Kandidaten viser gjerne til eksempler på ufrivillige klienter (barn, personer dømt til behandling, dyader), men dette er ikke et krav. Kandidaten viser i sin drøfting svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet.

Kandidaten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet.

For å oppnå karakteren C:

Kandidaten peker på de fleste feil/mangler i vedtaket, selv om noe kan mangle. Kandidaten gir gode begrunnelser på hvorfor feil/mangler bør rettes opp. Kandidaten kan også komme med ytterligere forslag til andre forbedringer, men dette er ikke et krav. Kandidaten viser forståelse for rammene for utøvelse av skjønn, redegjør i noen grad for forståelsen av faglig skjønn og berører behovet for å kunne utøve faglig skjønn. Kandidaten har flere synspunkter på hvordan faglig skjønn kan utøves i et sosialhjelpsvedtak ved f.eks. å vise til faglig skjønn når det gjøres konkrete og individuelle vurderinger.

Kandidaten kjenner til at spørsmål om unntak bygger videre på klientenes sterke sider og tidligere vellykte forsøk, selv om dette kan være noe utydelig. Kandidaten drøfter noen utfordringer knyttet til dette, f.eks. utfordringer knyttet til å forholde seg til sinne og negativ innstilling, å lytte etter hvem/hva som er viktig, å formulere mål når det andre som har presset/dømt klienten til å møte. Kandidaten viser gjerne til eksempler på ufrivillige klienter (barn, personer dømt til behandling, dyader), men dette er ikke et krav. Kandidaten kan vise til et eller flere eksempler på ufrivillige klienter (barn, personer dømt til behandling, dyader), men dette er ikke et krav.

Besvarelsen er jevnt god og kandidaten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene.

Grensen mellom E og F:

Kandidaten viser til minimum to feil/mangler og begrunner hvorfor disse bør rettes opp. Forankringen til teori/lov kan være svak, men det skal være en begrunnelse.

Kandidaten gir minimum et eksempel på hvordan faglig skjønn kan utøves i et sosialhjelpsvedtak.

Denne kandidaten har noe kunnskap om at ufrivillige klienter er klienter som føler seg tvunget eller presset til å møte en profesjonell. Kandidaten drøfter minimum en utfordring knyttet til dette, f.eks. utfordringer knyttet til å forholde seg til sinne og negativ innstilling, å lytte etter hvem/hva som er viktig, å formulere mål når det andre som har presset/dømt klienten til å møte, selv om drøftingen kan være noe utydelig. Kandidaten kan vise til et eller flere eksempler på ufrivillige klienter (barn, personer dømt til behandling, dyader), men dette er ikke et krav.

Samlet sett, viser kandidaten noe kunnskap om de spørsmål som skal besvares, men det er klare mangler og svak teoretisk forankring.

Vedlegg til sensorveiledning. Læringsutbytter med innhold, pensum og undervisning knyttet til de to oppgavealternativene.

OPPGAVE 1:

Læringsutbytter:

- Kan redegjøre for kulturkompetanse for å sikre likeverdige tjenester for alle grupper i samfunnet og for å oppnå inkludering i arbeidslivet.
- Kan utøve arbeidsrettet brukemetodikk i NAV
- Kan anvende kunnskap og treffe begrunnede valg ved utøvelse av faglig skjønn.
- Kan identifisere, reflektere over og håndtere etiske problemstillinger knyttet til tjenesteutøvelsen i NAV

Innhold:

- NAVs ulike brukergrupper. Arbeidsinkludering.
- Kartlegging, vurdering av bistandsbehov, oppfølgingsvedtak, ressursprofil, arbeidsevnevurdering med egenvurdering, aktivitetsplan, innsatsområder.
- Faglig skjønn knyttet til beslutninger, oppfølging og kvalifisering av personer for inkludering i arbeidslivet.
- Brukerinvolvering og anerkjennelse. Etiske og faglige utfordringer i møtet mellom NAV-veileder og bruker, i NAV som organisasjon og på overordnet systemnivå.

Pensum:

- Arbeids- og sosialdepartementet. (2016). *NAV i en ny tid - for arbeid og aktivitet*. Meld. St. 33 (2015-2016). Oslo: Arbeids- og sosialdep.
- Frøyland, K. & Ø. Spjelkavik (red.). (2014). *Inkluderingskompetanse. Ordinært arbeid som mål og middel*. Oslo: Del I: Introduksjon og overblikk, kap. 1-2, s. 17- 49. Del II: Perspektiver på metode, kap. 3-5, s. 52-106, kap. 7, s. 124-140. Del III: Arbeidsgiverperspektiver, kap. 8-10. s. 142-205. Del IV: Sentrale målgrupper. kap. 12, 13,14, 15. s. 207-289.
- Heum, I. (2010). *Arbeidsinkludering. Om det nye politik- og praksisfeltet i velferds-Norge*. I Hernes, Heum og Haavorsen (Red.). Kap. 7, Brukerrettet arbeidsmetodikk i NAV. s 194-229. (minus avsnittet om AAP)
- Heum, H (2014): *Skjønn – perspektiver på skjønnsutøvelse i NAV*. Oslo: Gyldendal Akademisk. Kapittel 3 – 6.
- Jenssen, A.G. og I. M Tronvoll (red) (2012); *Brukermedvirkning. Likeverd og anerkjennelse*. Oslo: Universitetsforlaget. Del II: Teoretiske refleksjoner, kap 3 og 4: s 42-67. Del IV: Brukermedvirkning i sosialtjenesten og NAV, kap 15 s 168-179.
- Pedersen, H., Alseth, A. K., Aasback, Wullum A., Nyland, J. O., Marthinsen, E. (2011). *Arbeidsevnevurderingen i NAV- Brukerorientert prosess eller ren prosedyre*. NTNU Samfunnsforskning AS.
- Røysum, Anita (2014). *Ubehaget i sosialt arbeid*. Ohnstad, Anbjørg Rugkåsa, Marianne Ylvisaker, Signe (Red.), Kap. 7. *Ubehaget ved å forenkle det komplekse*. s. 141-159.
- NAV-loven. Lov om arbeids- og velferdsforvaltningen LOV-2006-06-16-20.
- Arbeidsmarkedsloven og sentrale forskrifter. Lov om arbeidsmarkedstjenester: LOV 2004-12-10-76.

Undervisning:

- Arbeidsmarkedsloven og sentrale forskrifter, SC
- NAVs bakgrunn, mål og organisering, SC
- Planer, mål, delmål og tiltak, SC
- Folketrygdlovens tjenester og virkemidler, forelesning
- Standard for arbeidsrettet brukeropfølging, forelesning og seminar
- Arbeid i et helsefremmende perspektiv og oppfølging av sykemeldte i NAV, forelesning
- Muligheter og begrensninger i arbeidsmarkedet, m.m. Forelesning
- Arbeidsrettede tiltak og tiltaksarrangører, seminar
- Tilrettelegging i arbeid og utdanning, forelesning
- Faglige og etiske utfordringer i NAV. Forelesning
- Brukermedvirkning i praksis, forelesning
- NAV i fengsel. Rehabilitering og arbeid som mål for innsatte.

OPPGAVE 2:

Læringsutbytter:

- Kan beskrive politiske styringssignaler inkludert rammeavtaler, lover, forskrifter, rundskriv og retningslinjer i arbeids- og velferdsforvaltningen/NAV
- Kan utøve saksbehandling og beherske relevant saksbehandlingssystem.
- Kan anvende kunnskap og treffe begrunnede valg ved utøvelse av faglig skjønn.
- Kan anvende kommunikasjons- og veiledningskompetanse for å veilede brukere i en lærings-, mestrings- og endringsprosess.
- Kan identifisere, reflektere over og håndtere etiske problemstillinger knyttet til tjenesteutøvelsen i NAV

Innhold:

- Sentrale lover som sosialtjenesteloven i NAV, arbeidsmarkedsloven, folketrygdloven, NAV-loven, introduksjonsloven og forvaltningsloven med tilhørende forskrifter, rundskriv og retningslinjer. Kjenne til pasient- og brukerrettighetsloven og arbeidsmiljøloven.
- Saksbehandlingens ulike dokumenter. Bruk av saksbehandlingsverktøy.
- Faglig skjønn knyttet til beslutninger, oppfølging og kvalifisering av personer for inkludering i arbeidslivet.
- Løsningsskapende ferdigheter i forhold til ulike brukergrupper, -relasjoner og – situasjoner. Brukersamarbeid om utvikling av mål og endringstiltak. Bruk av tolk. Trening med enkeltpersoner, i ferdighetsgrupper.
- Brukerinvolvering og anerkjennelse. Etiske og faglige utfordringer i møtet mellom NAV-veileder og bruker, i NAV som organisasjon og på overordnet systemnivå.

Pensum:

- Arbeids- og sosialdepartementet. (2016). *NAV i en ny tid - for arbeid og aktivitet*. Meld. St. 33 (2015-2016). Oslo: Arbeids- og sosialdep.
- Heum, H (2014): *Skjønn – perspektiver på skjønnsutøvelse i NAV*. Oslo: Gyldendal Akademisk. Kapittel 3 – 6.

- Jenssen, A.G. og I. M Tronvoll (red) (2012); Brukermedvirkning. Likeverd og anerkjennelse. Oslo: Universitetsforlaget. Del II: Teoretiske refleksjoner, kap 3 og 4: s 42-67. Del IV: Brukermedvirkning i sosialtjenesten og NAV, kap 15 s 168-179.
- Røysum, Anita (2014). Ubehaget i sosialt arbeid. Ohnstad, Anbjørg Rugkåsa, Marianne Ylvisaker, Signe (Red.), Kap. 7. *Ubehaget ved å forenkle det komplekse*. s. 141-159.
- Arbeids- og velferdsdirektoratet (2012). Rundskriv. Hovednr. 35 – Lov om sosiale tjenester i NAV: Lovteksten til Sosialtjenesteloven i NAV og kommentarer, inneholder rundskrivet følgende: Forskrift til sosiale tjenester til personer uten fast bopel i Norge.
- DeJong, P & I.K. Berg (2005). Løsningsskapende samtaler, Oslo: Gyldendal Akademisk. Kap. 4-11, s. 67-273.
- Sosialtjenesteloven i NAV. Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen

Undervisning:

- Sosialtjenesteloven i NAV og økonomisk sosialhjelp, forelesning
- Forvaltningsloven. Forelesning
- Å utøve faglig skjønn i saksbehandling. Forelesning
- Faglige og etiske utfordringer i NAV. Forelesning v/Kristina Svarstad (NAV Sarpsborg)
- Saksbehandlingsseminar
- Introduksjonsforelesninger løsningsskapende samtaler
- Ferdighetstrening og simulering i løsningsskapende samtaler